

**College financieel toezicht
Bonaire, Sint Eustatius en
Saba**

Aan
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Convent Building 26
Frontstreet, P.O. Box 686
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon	Telefoonnummer
Thijs Slippens	+5999 461 9081
Datum	E-mail
27 augustus 2014	info@cft.an
Ons kenmerk	Uw kenmerk
Cft 201400128	
Pagina	Bijlagen
1/3	6

E-mail info@cft.an
Internet www.cft.an

Onderwerp
Vastgestelde jaarrekening 2013 van het openbaar lichaam Bonaire

Geachte heer Plasterk,

Hierbij treft u de jaarrekening 2013 van het openbaar lichaam Bonaire aan, evenals de bijbehorende stukken van de accountant en het besluit van de eilandsraad waaruit de vaststelling van de jaarrekening 2013 blijkt.

Bonaire heeft op 9 juli jl. uitstel aangevraagd voor het aanleveren van de jaarstukken 2013 tot 1 september aanstaande. U hebt hier op 15 juli jl. uw goedkeuring voor verleend. Op 25 augustus 2014 heeft de eilandsraad de jaarrekening 2013 vastgesteld.

Toetsing

Het Cft beoordeelt of er sprake is van een tekort op de gewone dienst of op de kapitaaldienst. Tevens dient te worden nagegaan of er sprake is van een overschrijding van de rentelastnorm. Het Cft komt tot de volgende conclusies:

- Voor het getrouw beeld is sprake van een oordeelonthouding van de accountant. Het aantal door de accountant vastgestelde onzekerheden is teruggebracht tot USD 18,7 mln (41% van de kosten; in 2012 was sprake van 96% onzekerheden).
- Ook voor de rechtmatigheid geeft de accountant een oordeelonthouding af. Daarbij is door de accountant uitdrukkelijk het voorbehoud gemaakt dat de eilandsraad nog zal instemmen met het voorstel van het bestuurscollege enkele begrotingsoverschrijdingen achteraf goed te keuren. Het bevreemdt het Cft dat de accountant zijn controleverklaring laat afhangen van dit besluit van de eilandsraad.

- Het saldo van de baten op de gewone dienst is circa USD 56,9 mln, tegenover circa USD 45,7 mln aan lasten. Het exploitatieresultaat over 2013 is daarmee circa USD 11,2 mln positief.
- Er hebben investeringen plaatsgevonden voor een bedrag van afgerond USD 12 mln. Uit de jaarrekening kan de koppeling tussen investeringen en de wijze van financiering niet duidelijk worden opgemaakt. Een deel van de financiering heeft plaatsgevonden via de afschrijvingslasten, via bijzondere uitkeringen en een deel is met eigen middelen gefinancierd. Tevens is er sprake van activa in bestelling voor een bedrag van USD 19,1 mln, welke met een renteloze lening is gefinancierd.
- Het Cft en het Centraal Bureau voor de Statistiek Nederland (CBS) hebben vastgesteld dat het openbaar lichaam Bonaire in 2013 een rentelast heeft, maar de precieze omvang kan op basis van de aangeleverde informatie niet worden vastgesteld. De mate van overschrijding van de rentelastnorm kan zonder aanvullende informatie van Bonaire over de collectieve sector niet worden bepaald. Het Cft heeft Bonaire verzocht om, zodra de jaarrekeningen van de entiteiten die tot de collectieve sector behoren beschikbaar zijn, deze aan het Cft te doen toekomen, zodat alsnog een uitspraak over de hoogte van de overschrijding van de rentelastnorm kan worden gedaan.
- Het eigen vermogen inclusief het behaalde resultaat in 2013 bedraagt circa USD 21,5 mln en bestaat verder uit een algemene reserve van ruim USD 10,2 mln en een kleine bestemmingsreserve van USD 0,1 mln.
- Er is in 2013 sprake van een daling van de liquide middelen met circa USD 8,7 mln naar een bedrag van afgerond USD 5,2 mln. Een groot gedeelte van in het verleden toegekende bijzondere uitkeringsgelden zijn in 2013 tot besteding gekomen, waarmee het grootste gedeelte van de daling van de liquiditeit kan worden verklaard.
- De post materiële vaste activa is aanzienlijk gestegen van circa USD 5,5 mln begin van het jaar naar circa USD 16,8 mln eind 2013. Deze forse stijging kan worden teruggevoerd op investeringen in sportaccommodaties en infrastructuur. De financiering van deze vaste activa vond voornamelijk plaats door bijzondere uitkeringen. Aanvullend is er onder de materiële vaste activa een bedrag van USD 19,1 mln opgenomen voor 'activa in bestelling'. Dit betreft de onderwijshuisvesting welke met een renteloze lening is gefinancierd.
- Voor wat betreft het financieel beheer kan worden gemeld dat Bonaire in het meerjarig verbeterplan financieel beheer de aandachtspunten van het Cft en de account tot en met de jaarrekening 2012 heeft opgenomen. Dit verbeterplan zal worden geactualiseerd met de bevindingen van de accountant naar aanleiding van de controle van de jaarrekening 2013. Het Cft gaat daartoe met Bonaire in gesprek.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

prof.dr. A.F.P. Bakker

Kenmerk
Cft 201400128
Blad
3/3

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire
De eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire
De gedeputeerde van Financiën van het openbaar lichaam Bonaire
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Bonaire